ARBITRAGEREGLEMENTEN

Versie: 2010

Goedgekeurd	Datum
Nationale arbitrage commisse	28/08/2010

Artikel 1. TOEPASSING VAN DE REGELS 3
Artikel 2. BENODIGDHEDEN 3
Artikel 3. VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ORGANISATOR 5
Artikel 4. VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SCHEIDSRECHTER 6
Artikel 5. GEDRAG VAN DE SCHEIDSRECHTER 7
Artikel 6. KLEDIJ 7
Artikel 7. PUBLICITEIT 8
Artikel 8. WEDSTRIJDVERLOOP 8
Artikel 9. BIJZONDERE REGELS VOOR VERSCHILLENDE SPEELWIJZEN 13
Artikel 10. BESLISSINGEN VAN DE SCHEIDSRECHTER 13
Artikel 11. AANKONDIGINGEN VAN DE SCHEIDSRECHTER 14
Artikel 12. KLACHTEN 15
Artikel 13. VRIJ SPEL (CEB5001) 15
Artikel 14. KADERSPEL 16
Artikel 15. BANDSPEL 17
Artikel 16. DRIE BANDEN 17
Artikel 17. ARTISTIEK BILJART 18
Artikel 18. MULTIDISCIPLINES 18
Artikel 19. RANGORDE 18
Artikel 20. Uittreksel sportreglementen 19

Artikel 1. TOEPASSING VAN DE REGELS

1. De internationale arbitragereglementen zijn van toepassing bij alle internationale wedstrijden georganiseerd of herkend door de CEB. (CEB1002.1-2)

2. Niet voorziene gevallen of bij hoog dringendheid, zullen behandeld worden door de afgevaardigde van de CEB of zijn vervanger, na overleg met de officiële afgevaardigde van de organisator en de verantwoordelijke van het tornooi.

3. Niet voorziene gevallen in deze internationale spelreglementen of bij hoog dringende noodzaak, voor zolang zij niet geregeld zijn, zullen zij voldoen aan de regels uitgevaardigd door de inrichtende federatie. (CEB1002.3)

4. De CEB herkent enkel officieel de door de algemene vergadering gedefinieerde disciplines. Europese kampioenschappen kunnen enkel plaatsvinden in deze disciplines. Het comité van de CEB kan periodiek (max.2 jaar) een discipline herkennen. Dit geldt tevens voor veranderingen aan de herkende disciplines. (CEB1001)

5. De nationale arbitragereglementen zijn van toepassing bij alle door de KBBB georganiseerde wedstrijden:
    a. districtvoorwedstrijden en districtfinales
    b. gewestelijke voorwedstrijden of finales
    c. nationale voorwedstrijden of finales
    d. tornooien erkend door de KBBB

6. In voegingstelling – Aanpassingen en toevoegsels
    a. De ERS reglementen zijn onmiddellijk van toepassing.
    b. Veranderingen kunnen aangebracht worden door de algemene vergadering of door het comité van de CEB, voor zolang het tot hun bevoegdheid strekt.
    c. Indien het comité fundamentele veranderingen wil aanbrengen zullen deze moeten goedgekeurd worden op het congres.
    d. Fouten of nodige bijvoegingen mogen, indien nodig, verbeterd of ingediend worden door de officiële afgevaardigden tijdens een competitie – en enkel voor deze laatste. Deze beslissing is verplichtend.

Artikel 2. BENODIGDHEDEN

1. Biljart – banden – lakens. (CEB2001)
    a. Het biljart is een tafel waarvan het rechthoekige bovenblad zuiver waterpas en glad is. Het biljart moet stevig geplaatst worden zodoende dat de speler er kan op leunen.

    b. Het tafelblad moet bestaan uit leiplaten (Max. 3 stuks) van minimum 45 mm dikte of door de algemene vergadering goedgekeurd ander materiaal.

    c. Het tafelblad is afgezoomd door plaatsing van rubberen banden waarvan de toplijn 37 mm bedraagt met een tolerantie van 1 mm.

    d. Het te bespelen oppervlak is 2,84 m bij 1,42 m met een tolerantie van ongeveer 5 mm. wordt toegelaten.

    e. De rubberen banden worden op de ganse lengte op de binnenkant van een kader geplaatst van 12,5 cm breedte met een tolerantie van 1 cm, volkomen glad en egaal van kleur.

    f. De omlijsting moet voorzien zijn van onwisbare (diamanten) tekens die op gelijke afstand moeten geplaatst zijn, gelijk aan 1/8 van het speelvlak. Noch het merk van de bouwer, noch enig andere indicatie mag aangebracht worden op de bovenkant van het kader rond het speelvlak.

    g. Het speelvlak en de banden moeten bekleed zijn bij het begin van het tornooi met nieuw groen of ander goedgekeurd laken van eenzelfde kwaliteit. Het zal glad en zonder rimpels of obstakels tot

het uiterste gespannen worden op de leiplaten en de banden. De lakens moeten goedgekeurd zijn door de CEB en zullen door haar aangeduid worden voor de kampioenschappen en tornooien.

h. De hoogte van het biljart gemeten vanaf de grond tot de bovenkant van het kader rond het speelvlak, bevindt zich tussen 75 en 80 cm.

i. De biljarts gebruikt voor een officieel tornooi zullen gebruikt worden met een elektrisch verwarmingselement om alle vocht te bannen uit de lakens en de leien platen. Deze zal in werking gesteld worden, door middel van een thermostaat, vanaf de plaatsing van het biljart en gedurende gans de competitie ten einde zo goed mogelijk het rollen van de ballen te bevorderen.

j. Na het aanbrengen van de lakens zullen duidelijke merktekens (acquit) getekend worden volgens schema A. Deze tekens worden dusdanig getekend dat zij noch het lopen van de ballen, noch het zicht storen. Het aanbrengen van plakkertjes is ten strengste verboden.

k. Alle aanvaarde kampioenschappen of tornooien moeten verlopen met door de CEB goedgekeurd materiaal. De goedkeuring is de bevoegdheid van het bestuur.

2. Ballen - Krijt. (CEB2002)

a. De speelballen worden gemaakt door een door de CEB goedgekeurd materiaal. Twee van deze ballen zijn gelijk wit gekleurd, de derde bal heeft rode kleur. Een van de twee witte ballen heeft twee onuitwisbare merktekens. Een aan elk der uiteinden van één diameter. Tevens worden drie ballen, wit, geel en rood goedgekeurd. In dit geval draagt de witte bal geen enkel teken. Voor sommige disciplines, bij voorbeeld artistiek of drie banden, kunnen de twee witte ballen of een witte/een gele stippen dragen met groter oppervlakken, door de CEB goedgekeurd worden om de rotatie van de ballen duidelijk te maken.

b. De ballen zijn uitzonderlijk sferisch met een diameter tussen 61 en 61,5 mm. De tolerantie tussen een set van de drie ballen mag niet groter zijn dan 0,2 mm.

c. Het gewicht van de ballen bedraagt tussen de 205 en de 220 grammen. Het verschil tussen de zwaarste en de lichtste mag niet meer dan twee grammen bedragen.

d. Het gebruik van ballen op de kampioenschappen of tornooien zal onderworpen worden aan de goedkeuring van de CEB.

e. Het krijt zal het biljartlaken noch de ballen overmatig bevuilen. Het zal een goede hechting moeten hebben op de procedé.

3. Keu – schraag (CEB2003)

a. De ballen worden in beweging gebracht door een instrument in hout of van eender welke materie genaamd “queu de billard” of “biljart keu”. Deze keu kan bestaan uit een enkel stuk of ontschroeft in meerdere stukken. De diameter van de ronde en gladde keu vermindert naar de voorkant voorzien van een lederen dop “procedé” genaamd. De speler zal enkel deze “procedé” mogen gebruiken om de speelbal aan te stoten. De speler kan een of meerdere queues gebruiken van vrij gekozen lengte, gewicht of diameter. Hij mag van keu wisselen tijdens een kampioenschap/tornooi.

b. De keu mag niet voorzien worden van technische elementen voor het vergemakkelijken of om de afstoot van de speler te veranderen, noch om de loop van de bal te beïnvloeden.

c. De speler heeft het recht om een “schraag” te gebruiken, klein statisch plankje wat de hand vervangt bij sommige moeilijke posities. De schraag mag enkel gebruikt worden op matchtafel.

4. Belichting (CEB2004)
   a. De lichtsterkte op het biljart bij kampioenschappen/tornooien van de CEB mag niet minder zijn dan 520 lux voor gans de oppervlakte.

   b. De lampen worden zo geplaatst dat de speler niet gestoord wordt tijdens het spel en tevens niet kan verblind worden.

   c. De afstand tussen de lampen en het speloppervlak moet minimum op 0,80 m bedragen. Indien individuele lampen worden gehangen zullen zij door de scheidsrechter gebeurlijk moeten kunnen verplaatst worden om de speler de nodige ruimte te laten voor het afstoten.

   d. De zaal moet niet in het totale duister verkeren, maar moet de toeschouwer toelaten zonder problemen toe te zien.

5. Nieuw materiaal (CEB2005)
   Voor de CEB een nieuw materiaal goedkeurt, zal deze voldoende getest worden door de nationale federaties. Enkel bij positieve resultaten, kan men overgaan tot een goedkeuring.

Artikel 3. VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ORGANISATOR

1. Het is de taak van de federatie waar de manifestatie plaats vind, om de nodige CEB scheidsrechters ter beschikking te stellen van de organisator en zodoende de garantie te bieden van een arbitrageleiding volgens de regels van de CEB.

2. Het is de taak van de gewestelijke arbitrage commissie, waar door de KBBB georganiseerde nationale finales of nationale voorwedstrijden plaatsvinden, om te zorgen voor de nodige CEB, nationale of gewestelijke scheidsrechters en zodoende de garantie te bieden van een arbitrageleiding volgens de regels van de KBBB. Volgende rangorde wordt aanbevolen te worden gevolgd:

NATIONALE FINALE GROOT BILJART	Arbitrage Ereklasse:	Twee scheidsrechters per biljart. Minimum een C.E.B. Scheidsrechter en eventueel bijgestaan door een Nationaal Scheidsrechter A.
	Excellentie en 1ste:	De aanwezigheid van minimum een C.E.B. Scheidsrechter. Twee Nationale Scheidsrechters A per biljart.
	Andere ·klassen:	De aanwezigheid van minimum een Nationaal Scheidsrechter A. Een Nationale Scheidsrechter per biljart.
SCHIFTINGEN	Ereklasse:	De aanwezigheid van minimum een C.E.B. Scheidsrechter. Twee Nationale Scheidsrechters per biljart.
	Excellentieklas en 1ste:	De aanwezigheid van minimum een Nationaal Scheidsrechter A. Twee nationale scheidsrechters per biljart.
	Andere klassen:	Een Nationale Scheidsrechter per biljart.
NATIONALE FINALE KLEIN BILJART	Excellentie en 1ste:	De aanwezigheid van minimum een Nationale Scheidsrechter A. Twee Nationale Scheidsrechters per biljart.
	Andere klassen:	Een Nationaal Scheidsrechter per biljart.

GEWESTELIJKE FINALE	Excellentie en 1ste:	Een Nationale Scheidsrechter per biljart.
	Andere klassen:	De aanwezigheid van een Nationaal Scheidsrechter. Een Gewestelijk Scheidsrechter per biljart.
DISTRICTFINALE		De aanwezigheid van een Gewestelijk Scheidsrechter. Een Districtscheidsrechter per biljart.

Opmerking NAC : Procès Verbal d'Assemblée Générale de la C.E.B. 29 mai 1992
Het arbitragekorps van internationale tornooien zal bestaan uit C.E.B. Scheidsrechters, eventueel aangevuld met Nationale Scheidsrechters met licentie (A).
De organiserende federatie moet aan de sportverantwoordelijke – volgens gestelde omstandigheden- een lijst van de scheidsrechters met hun hoedanigheid overhandigen. Gewestelijke Scheidsrechters worden niet aanvaard.

3. Een speler kan een, door de organisator van het tornooi, aangeduide scheidsrechter niet weigeren.

Artikel 4. VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SCHEIDSRECHTER

1. De scheidsrechter alleen leidt de partij met uitsluiting van elk andere persoon. Een tweede scheidsrechter of secretaris is verantwoordelijk voor het matchblad en het aantekenbord. Wanneer men speelt tegen de klok, moet een tweede secretaris aanwezig zijn aan elk biljart, of controleert de scheidsrechter de klok met afstandsbediening.

2. De taak van de scheidsrechter begint op het ogenblik dat de wedstrijdleiding de spelers uitnodigt zich naar het biljart te begeven (inspelen van het biljart), en eindigt met de afgifte van het matchblad.

3. Voor de taak te aanvaarden zal de scheidsrechter nagaan of de ballen en het biljart gekuist zijn. Indien nodig zal hij het nodige doen of laten doen. Tevens zal hij voor de aanvang van de wedstrijd nakijken of alle benodigdheden ter beschikking zijn en nagaan of het biljart, laken, ballen en verlichting in orde zijn met de voorschriften van de CEB of van de KBBB.

4. De scheidsrechter zal er over waken dat geen onterechte storingen van buiten uit zich kunnen manifesteren.

5. De scheidsrechter waakt dat de spelers zich behoorlijk en loyaal gedragen zonder de tegenstrever te storen door gebaren of geluid.

6. Enkel de scheidsrechter waakt over het respect van de voorziene reglementen, en in het kader van zijn bevoegdheid, neemt hij de nodige beslissingen tijdens de partij. De scheidsrechter waarschuwt de speler in fout tegen deze gedragsregels. Hij zal verslag uitbrengen bij de directie van het tornooi. In geval van zware overtreding, kan de scheidsrechter de partij stopzetten, zelfs indien de speler nog geen verwittiging kreeg. In akkoord met de directie van het tornooi en de afgevaardigde van de CEB zal een uiteindelijke beslissing genomen worden.

7. Indien een speler opnieuw in de fout gaat kan de scheidsrechter de partij stilleggen, de partij is aldus verloren voor de speler in fout. Onmiddellijk bij het stilleggen van de partij zal de scheidsrechter verslag uitbrengen bij de directie van het tornooi.

8. De scheidsrechter waakt er over dat:
   a. De speler zich correct en sportief gedraagt en dat hij geen enkele beweging maakt die de tegenstrever kan hinderen.
   b. De speler die niet aan de beurt is, zijn voorbehouden plaats inneemt tot het einde van de partij.
      Ook de speler die het totaal van zijn punten reeds heeft gepeeld blijft op zijn zitplaats tot de tegenstrever zijn nabeurt heeft gespeeld en de scheidsrechter het einde van de partij met de aankondiging "match" heeft gedaan.
   c. De speler die niet aan de beurt is, niet onnodig gestoord wordt.

d. In geen enkel geval kan iemand de speler helpen met raad of aanwijzingen.
e. Niemand kan de speler helpen bij het afstoten (vb.: Voet tegenhouden).
f. De scheidsrechter moet op het aantekenen van punten en beurten toezicht houden.
g. De scheidsrechter zal verhinderen dat er gebruik gemaakt wordt van de GSM tijdens de partij.

Artikel 5. GEDRAG VAN DE SCHEIDSRECHTER

1. De scheidsrechter laat nooit zijn medeleven blijken. Het is hem ook verboden om het even welke hulp te bieden aan de speler.

2. Het is de scheidsrechter verboden om de speler attent te maken op een mogelijk te begane fout. Het is hem tevens verboden bij de overgang van beurt of tijdens een reeks de speelbal aan te duiden, wel wanneer de speler het hem vraagt. Hij zal wel steeds de positie van de ballen aankondigen in verband met de verbodzones, zelfs als dit de speler helpt met het bepalen van zijn speelbal.

3. De kledij van de scheidsrechters is beslist door de organisator/federatie en moet dezelfde zijn voor alle scheidsrechters. Het is toegelaten aan de scheidsrechters op een degelijke manier publiciteit te dragen van de organisator (Max. 80 vierkante centimeter). Alle scheidsrechters dragen dezelfde publiciteit, op dezelfde plaats.

4. Het is verboden aan de scheidsrechters te roken of het nuttigen van gefermenteerde dranken.

5. OPSTELLING
   Voor de opstelling van de scheidsrechter gelden voornamelijk volgende richtlijnen:
   a. Hij zal vermijden achter de speler te staan.
   b. Wanneer de speler aanlegt zal hij elke beweging vermijden binnen het gezichtsveld.
   c. De scheidsrechter plaatst zich bij voorkeur rechts van een rechtshandige speler en links van een linkshandige speler. Aldus behoudt hij een volledig zicht op het speelvlak zonder de speler te hinderen door onmogelijke houdingen.
   d. Hij zal zich bij of in de looplijn van de speelbal naar bal drie plaatsen.
   e. Wanneer de speelballen verzameld liggen plaatst hij zich naast de speler zonder deze te hinderen.
   f. Hij zal erop letten niet in de richting te staan van de speelbal naar de aanspeelbal.(Gezichtsveld van de speler).
   g. De scheidsrechter zal steeds een volledig zicht houden op het spel en desnoods de speler verhinderen in zijn gezichtsveld te komen, bij bewegende ballen. Enkel de scheidsrechter valideert een gemaakte carambole.
   h. Hij praat niet met de speler, noch onmiddellijk voor of na en zeker niet tijdens de partij.

Artikel 6. KLEDIJ

1. De scheidsrechter is steeds in voorgeschreven en onberispelijke kledij.

2. In geen enkel geval kan het kenteken van scheidsrechter, samen gedragen worden met een kenteken van club, vereniging of federatie.

3. De Gewestelijke scheidsrechter draagt een zwarte broek, donkere schoenen en sokken, wit hemd met respect voor de voorgeschreven kledij van zijn Gewest.

4. De Nationale Scheidsrechter draagt een zwarte broek, zwarte kousen en schoenen, een wit hemd met gilet en de vlinderdas van de K.B.B.B. De badge van Nationaal Scheidsrechter op linker borsthoogte.

5. C.E.B.-scheidsrechter: zelfde kledij of de door de NAC voorgeschreven kledij

6. U.M.B.-scheidsrechter: zelfde kledij als de CEB-scheidsrechter of smoking

7. Tijdens een tornooi dragen alle scheidsrechters dezelfde kledij.

8. De scheidsrechter is steeds in het bezit van een zuivere witte zakdoek voor het reinigen van de ballen en een wit potlood voor het eventueel aftekenen van de schaduwlijnen op het biljartlaken.

9. Een geldstuk is aanbevolen voor het eventueel tossen voor het inspelen van het biljart.

10. Een vergrootglas is wenselijk aanwezig.

Artikel 7. PUBLICITEIT

1. In België kan de scheidsrechter een, door de K.B.B.B. goedgekeurde, publiciteit op de kledij dragen.

2. Bij een tornooi dragen alle scheidsrechters dezelfde publiciteit.

3. Het is ten strengste verboden een individuele publiciteit te dragen.

4. Voor tornooien in het buitenland is elke publiciteit verboden.

Artikel 8. WEDSTRIJDVERLOOP

1. Te volgen regels
   Een partij wordt gespeeld met specifieke regels volgens discipline, of met een aantal te spelen punten met gelijkheid van beurten (eventueel met verlengingen in KO systeem) of in sets met beperkt aantal punten met ongelijke beurten. (CEB3001.1)

2. Beslissing toe te passen spelsysteem
   Welke van de systemen (volledige afstand of per sets) gespeeld wordt zal in overleg met de organisator, of de algemene vergadering zal verduidelijken wanneer er gespeeld wordt naar volledig puntenaantal of een fractie. (CEB3001.2)

3. Beproeven van het biljart
   a. De spelers mogen voor de officiële aanvang van de wedstrijd het biljart om beurt gedurende vijf minuten beproeven.
   b. Bij minnelijke schikking of bij toss wordt bepaald welke speler als eerste het biljart gedurende vijf minuten mag beproeven.
   c. Bij het ingaan van de laatste (5de minuut) waarschuwt de scheidsrechter de speler (dernière minute).
   d. Wanneer deze vijf minuten om zijn geeft de scheidsrechter de beurt aan de tegenstrever of beëindigt het beproeven van het biljart.

4. Begin van de partij
   De partij begint wanneer de scheidsrechter de ballen plaatst voor het trekken naar de band. Vanaf dit ogenblik kan een speler de ballen niet meer aanraken, dan wel voor het stoten met de “procedé”.

5. Trekken naar band (CEB3002)
   a. De scheidsrechter plaatst de twee witte ballen (of de witte en de gele) voor het trekken naar de band op de startlijn links en rechts van het onderste middenpunt, op ongeveer 20 cm van elke lange band. De rode bal wordt op zijn acquit geplaatst. (mouche haute)
   b. De speler, waarvan de terugkomende bal zonder gemaakte fout, het korst stil valt bij de onderste band (bande de départ) wint het trekken naar de band. De bal mag de onderste band raken en terug in het speelvlak komen. De speler welke het trekken naar de band wint beslist wie de partij begint. Zelf of de tegenstrever. De speler welke de partij begint speelt met de volledig witte bal. De spelers behouden hun bal gedurende gans de partij.
   c. De spelers stoten te gelijkertijd af naar de bovenste band. De twee ballen moeten in beweging zijn voor er een van de ballen de bovenste band raakt. Indien dit niet het geval is, wordt het trekken herhaald. De speler welke twee maal een herhaling veroorzaakt, verliest de keuze. Het trekken met dubbele afstand (twee maal de bovenband) is verboden.
   d. Wanneer de ballen in aanraking komen verliest de in fout zijnde speler (deze waarvan de bal zijn rechte lijn heeft verlaten) de keuze.

e. Wanneer de twee ballen in aanraking komen zonder dat men kan bepalen welke speler in de fout ging of als de speelballen op gelijke afstand liggen zal de scheidsrechter opnieuw naar de band laten trekken.
f. Wanneer de bal van een speler de rode bal of de lange band raakt verliest deze speler de keuze. Is dit het geval voor beide spelers wordt er opnieuw getrokken.
g. De speler welke de partij begint met de totaal witte bal, behoudt deze voor gans duur van de partij, zelfs wanneer er opnieuw moet naar de band getrokken worden of er verlengingen zijn.

6. Aanvangstand, speelbal (CEB3003)
   a. De ballen worden door de scheidsrechter geplaatst
      - De rode bal op het bovenacquit
      - De bal van de tegenstrever (gele of gemerkt bal) op het centrale benedenacquit
      - De bal van de speler (witte bal) op het linker- of rechteracquit volgens de keuze van de speler.
   b. De partij begint bij het trekken naar de band. Aanraken van een bal is verboden na het plaatsen van de ballen voor het trekken naar de band.
   c. De opgangstoot moet rechtstreeks op de rode bal gespeeld worden.
   d. Indien het punt goedgekeurd wordt, blijft de speler aan de beurt en speelt hij verder zijn reeks volgens de gegeven discipline.

7. Caramboleren (CEB3004)
   a. Doel van het spel is zoveel mogelijk punten/caramboles als mogelijk te maken volgens de regels van de discipline in kwestie tot de voorgeschreven afstand. Dit geldt tevens wanneer men speelt met aantal beurten of tijdslimiet.
   b. Het punt is geldig, wanneer de bal van de speler, in beweging gebracht door de keu, de twee andere ballen raakt volgens de regels van de gespeelde discipline en deze stil komen te liggen.
   c. Elke carambole telt voor een punt.

8. Tijdens de wedstrijd
   a. De speler speelt altijd met zijn bal. Indien bij het opzetten van de ballen op het acquit, door de scheidsrechter een omwisseling van de ballen gebeurt, is de fout toch ten laste van de speler en niet van de scheidsrechter.
   b. De scheidsrechter geeft de beurt aan de tegenstrever wanneer alle ballen stil liggen.
   c. Indien na het missen van een punt of een fout, de speler met de hand een bal of meerdere ballen raakt (in beweging of stil liggend), zal de scheidsrechter de geraakte ballen zo kort mogelijk leggen waar zij normaliter zouden liggen. Idem, wanneer op elk ogenblik van de partij, het lopen of de positie van de ballen is veranderd door buitenstaande invloed.

9. Reinigen van de ballen
   a. Op aanvraag van een speler, maar indien hij het nodig acht, of op eigen initiatief kan de scheidsrechter, op elk ogenblik van de partij, het biljart of de ballen kuisen of laten reinigen. Deze uitvoering moet zo vlug mogelijk gebeuren. Het kuisen moet gerechtvaardigd zijn. Indien het vertragen van het spel is, door de speler, en objectief gezien, geen reden wordt vastgesteld, kan de scheidsrechter weigeren en de speler uitnodigen het spel verder te zetten.
   b. Enkel de scheidsrechter raakt de ballen aan om ze op acquit te plaatsen, ze te herplaatsen of te kuisen. In geval van reiniging wordt de plaats van de ballen eerst afgetekend voor ze weg te nemen. Bij het hervatten van de wedstrijd zal hij waken dat elke bal de juiste en voorziene plaats inneemt.

10. Vastliggende ballen (touche) (CEB3008)
    a. Wanneer de bal van de speler vast “touche” ligt op een van de aanspeelballen, of beiden, heeft de speler het recht, bij alle disciplines, behalve bij vrijspel (Ere en excellentie, groot of klein biljart) waar de ballen verplicht terug op de, opgangpositie worden gelegd, de volgende:
        - Terug op opgangpositie door de scheidsrechter volgens discipline
        - Spelen op de bal welke niet in contact is of met losse bandstoot
        - Spelen met losse kopstoot “massé” zonder de aanspeelbal te doen bewegen. Er is geen fout wanneer de vastliggende bal beweegt naar de speelbal toe doordat deze zijn steunpunt verliest.
    b. Wanneer de bal van de speler vastligt “touche” tegen een band, heeft de speler niet het recht om op deze band te spelen.
    c. Indien de ballen op het acquit worden teruggelegd nemen zij de volgende plaatsen in.
        - Bij vrij spel, kader of band, zoals de aanvangstoot
        - Bij drieband, enkel de ballen die raken (touche) worden op het acquit gelegd zoals bij uitspringende ballen.

11. Uitspringende ballen (CEB3009)
    Wanneer één of meerdere ballen uit het biljart springen (raken van de omlijsting of bovenste kader, (zelfs als zij terug op het speelvlak terug komen) zullen alle ballen op acquit gelegd worden en gaat de beurt over naar de tegenstrever. (Art. 8002 regelt het driebandenspel).

12. Pauze tijdens de partij (CEB3006)
    a. Indien een speler aan de scheidsrechter een pauze vraagt in de helft van de partij, zal deze toegestaan worden. Hij kan deze pauze echter vragen wanneer zijn tegenstrever een fout heeft gemaakt en hij zelf aan de beurt komt. Deze pauze is tevens geldig voor de tegenstrever welke op zijn beurt geen aanvraag meer kan doen.
    b. Bij sets kan een pauze gevraagd worden na de tweede (2) en de vierde (4) set.
    c. Een pauze kan niet gevraagd worden tijdens een reeks, noch voor de hervatting van een verlenging.
    d. De pauze zal niet langer duren dan 5 minuten.
    e. Bij uitzonderlijke omstandigheden (televisie) kan de directie van het tornooi, in samenspraak met de afgevaardigde van de CEB, anders beslissen.

    Pauze met controle
    - Onderbrekingen worden enkel toegelaten, op de plaats en in tijdsduur, voorzien door de reglementen. De scheidsrechter zal waken op de onderbreking en mag geen andere pauze toestaan op andere tijdstippen of verlengingen van onderbrekingen.
    - De directie van het tornooi, in samenspraak met de afgevaardigde van de CEB, voor tegenstrijdige motivatie, kan een andere reglementering toepassen voor onderbrekingen van een tornooi of van een wedstrijd. Volgende motiveringen kunnen zijn:
        a) grote warmte in de zaal
        b) uitzendingen door de media
        c) technische problemen en herstellingen
        d) tijdelijke ziekte of sanitaire behoeften
        e) dringende behoefte om van scheidsrechter te wisselen

13. Wisselen van scheidsrechter
    Voor de partijen die langer duren dan een uur, is het geraden te wisselen van scheidsrechter bij halve afstand. De wisseling kan niet plaats vinden tijdens een reeks, maar wel tijdens het overgaan van de beurt.

14. Opgave/stopzetten tijdens de partij (CEB3007)
    a. Een speler welke zijn plaats verlaat zonder toestemming van de scheidsrechter verliest de partij. “forfait” Bij hoog dringende gevallen tijdens het kampioenschap kan de afgevaardigde van de CEB anders beslissen.
    b. Als de speler, na aanmaning van de scheidsrechter, het spel niet hervat of niet onmiddellijk speelt verliest de partij. “forfait”

15. Einde van de wedstrijd (CEB3010)
    1) Zonder limiet van beurten
        a. Een partij wordt gespeeld naar een bepaald aantal caramboles/punten.(distance de jeu).
        b. Elke begonnen partij wordt tot de laatste carambole/punt gespeeld. Een partij wordt beëindigd wanneer de scheidsrechter het laatste punt heeft goedgekeurd, zelfs indien nadien wordt vastgesteld dat het nodige aantal caramboles/punten niet werden bereikt.
        c. Wanneer de tweede speler nog een beurt tegoed heeft na de laatste carambole van de tegenstrever, heeft hij de verplichting deze beurt in te halen vertrekkende van een opgangstoot. In sets is er geen inhaalbeurt.
        d. Om winnaar van een partij verklaard te worden moet de speler het totaal van de te spelen punten behalen, zonder dat de tegenstrever hetzelfde puntenaantal bereikt in evenveel beurten.
        e. In geval van gelijkheid “match nul” van punten worden de specifieke voorschriften van dit reglement toegepast.

    2) Bij beperkt aantal beurten
        a. Een partij wordt gespeeld naar een bepaald aantal caramboles/punten (distance de jeu) te spelen binnen een maximaal aantal beurten.
        b. Elke begonnen partij moet gespeeld worden tot de laatste voorziene beurt of tot een der speler het voorgeschreven aantal punten (distance de jeu) heeft behaald.
        c. Indien een speler het aantal voorgeschreven puntenaantal heeft behaald met een beurt meer dan zijn tegenstrever, zal deze de beurt inhalen met de ballen op de acquits in vertrekpositie.
        d. Indien de speler welke de partij begon, het aantal voorgeschreven beurten heeft behaald zal de tegenstrever zijn laatste beurt spelen met de ballen op de acquits in vertrekstoot.
        e. Om tot overwinnaar uitgeroepen te worden bij een vastgestelde max. van beurten moet hij de meeste punten behaald hebben, respectievelijk de totaliteit van het voorgeschreven puntenaantal binnen de totale toegestane beurten.
        f. Bij gelijke stand, bij het einde van de partij, zullen de maatregels van de specifieke regels genomen worden.

16. Fouten
    a. Wanneer een speler niet precies aanwezig is bij het hernemen van de wedstrijd na een toegestane pauze, sanctioneert de scheidsrechter voor een te laat komen tot 3 minuten “faute retard – avertissement”. Indien recidive of te laat komen van meer dan drie minuten, kondigt de scheidsrechter “interruption pour dépassement du temps” en eindigt de partij onafhankelijk van de situatie ten voordele van de tegenstrever. De onderbreking wordt vermeld op het matchblad.
    b. Wanneer een speler zonder toelating het biljart verlaat geldt het deel a. van dit deel van het artikel.
    c. Indien een speler niet precies aanwezig is bij het begin van de partij, zal de scheidsrechter voor een te laat komen tot drie minuten, de aankondiging “faute retard – avertissement” doen. Deze opmerking blijft een verwittiging gedurende de rest van de partij. Na een te laat komen van meer dan 3 minuten, doet de scheidsrechter de aankondiging “interruption pour dépassement du temps” en beëindigt de wedstrijd ten voordele van de tegenstrever.

Er is fout en de beurt gaat over: (CEB3011)

a. Indien bij de afstoot één of meerdere ballen uit het biljart springen “billes dehors”
b. Wanneer de speler speelt voordat de ballen totaal stil liggen “billes en mouvement”
c. Wanneer de speler afstoot met om het even welk deel van de keu buiten de “procedé”.
d. Wanneer de speler buiten het gewoon afstoten van de speelbal om een punt te maken, een bal aanraakt of tweemaal de aanspeelbal stoot “touché”. In dit geval blijven de drie ballen op de ingenomen plaats liggen. Dit geldt tevens wanneer de speler een van de ballen raakt met even wat en om het even hoe. (uitgezonderd zijn bal één maal raakt met de procedé).
e. Wanneer de speler een bal verplaatst om een vreemd voorwerp te verwijderen, in plaats het aan de scheidsrechter te laten doen “touché”
f. Indien de keu, de speelbal en tweede bal of de band samen in contact zijn “queuté”. Er is doorstoot:
    - als de pomerans nog in contact is met de speelbal als deze al de tweede bal of band raakt.
    - als er rechtstreeks gespeeld wordt op een vastliggende bal of band.

    De doorstoot kan o.m. opgemerkt worden:
    - Het gehoor. Het raken van speelbal en aanspeelbal maakt één enkel geluid.
    - De snelheid van bal twee is gelijk aan deze van de speelbal.

    Opmerking: De scheidsrechter zal aandachtig toekijken op mogelijke doorstoot wanneer de speelbal van de speler uiterst kort op de aanspeelbal ligt bij het afstoten.
g. Wanneer de speler afstoot zonder met minimum een voet de grond te raken “pied au sol”
h. Wanneer de speler op het speelvlak, de band of het kader punten of een voorwerp (krijt) als herkenning aanbrengt “marque visible”.
i. Wanneer bij het overgaan van de beurt of tijdens een reeks de scheidsrechter vaststelt dat bij het afstoten de speler met de verkeerde bal speelt “erreur bille”
j. Indien de speler de specifieke regels van de verschillende spelsoorten niet naleeft “selon les règles en question”

Opzettelijke fouten (CEB3012)

Indien een fout van voornoemde reeks opzettelijk wordt gemaakt zal de speler welke niet in fout is de beurt overnemen en mag hij de scheidsrechter vragen de ballen zo goed mogelijk op de originele plaats te leggen. Voor zolang hij oordeelt dat dit voor hem voordeel brengt. Er is tevens opzettelijke fout als de speler te lang wacht om af te stoten nadat de scheidsrechter hem heeft verzocht om te spelen, de speler heeft maximum 30sec de tijd voordat de scheidsrechter de beurt overlaat aan de tegenstrever.”non joué”

Niet vastgestelde vragen – niet ten laste van de speler (CEB3013)

a. Indien en carambole wordt gespeeld na deze waar een fout werd gemaakt maar niet tijdig vastgesteld behoudt de speler de beurt en speelt verder.
b. Elke fout begaan door de tussenkomst van een derde persoon, zelfs de scheidsechter, wordt niet ten laste gelegd van de speler. In dit geval zullen de ballen zo goed mogelijk op hun initiale plaats teruggebracht worden.

Opmerking:

- De speler is verantwoordelijk voor de eventuele verkeerde plaatsing, door de scheidsrechter, van de ballen waardoor hij met de verkeerde bal zou kunnen spelen. Ook bij de opgangstoot.
- De scheidsrechter mag steeds op zijn beslissing terugkomen betreffende de geldigheid van een carambole zolang het volgende punt niet gespeeld werd. Dit geldt eveneens voor het laatste punt, zelfs indien hij het woord “match” uitgesproken heeft. Heeft de scheidsrechter de ballen weggenomen is de partij gespeeld.

Artikel 9. BIJZONDERE REGELS VOOR VERSCHILLENDE SPEELWIJZEN

1. Benaming van de ballen (CEB4001)
   We onderscheiden de speelbal en de aanspeelballen, bal 2 en bal 3

2. Afgebakende zones bij vrij spel en kaderspel (CEB4002)
   Schema B, C en D
   a. Het aantal en de oppervlakte van de verboden zones (zones met speciale voorschriften) worden bepaald door de specifieke speelwijzen. Deze zones worden afgebakend door, zo dun mogelijke, witte of gele lijnen.
   b. In elk van deze verboden zones, mag de speler, tijdens zijn reeks een aantal punten spelen toegelaten volgens de specifieke regels.

3. Positie van de ballen in de verboden zones (CEB4003)
   Schema E
   a. De positie "entrée" bekomt men:
      Wanneer de ballen 2 en 3 stil komen te liggen in dezelfde zone, komende van een andere zone of twee verschillende zones, of toch van dezelfde zone maar een of beide ballen hier uitgespeeld en terug in dezelfde zone komen te liggen. "entrée".
   b. De positie "dedans" wordt bekomen door:
      - wanneer een carambole wordt gemaakt na een positie "entrée" zonder dat bal 2 of 3 uit deze zone werd gespeeld.
      - bij Kader 47/1 wordt "entrée" de positie "dedans".
   c. De positie "à cheval" wordt aangekondigd wanneer:
      Ballen 2 en 3 zich kort bij de lijn maar in twee verschillende zones komen te liggen.
   d. Indien bal 2 of 3 exact op de lijn ligt wordt deze in het nadeel van de speler gerekend.
   e. Een van de ballen 2 of 3 onmiddellijk hun verlaten positie hernemen en dusdanig aangekondigd als "entrée"(of "dedans" in Kader 47/1)
   f. De positie in kader wordt aangekondigd voor de aankondiging van de positie in het anker. Wanneer de twee posities identiek zijn wordt de aankondiging "entrée partout" of "dedans partout".

4. Fouten in de verboden zone
   Wanneer een carambole wordt gespeeld na een positie "dedans" zonder dat een bal 2 of 3 de zone verlaten heeft is er fout en aangekondigd als "resté dedans".

Artikel 10. BESLISSINGEN VAN DE SCHEIDSRECHTER

1. In geval van twijfel bij een beslissing van de scheidsrechter, mag de speler hem vragen, slechts **één enkele maal**, de situatie te herzien.

2. De scheidsrechter wordt gehouden aan dit verzoek te voldoen. Hij kan bij twijfel betreffende de regels, zijn plaatsvervanger of de directeur van het tornooi raadplegen, voor hij een definitieve beslissing neemt.

3. Voor feitelijke gevallen zijn de beslissingen van de scheidsrechter onherroepelijk. Uitgezonderd punt 01 van dit artikel.

4. De tegenstrever mag eveneens de scheidsrechter verzoeken, doch ook slechts één maal, een beslissing te herzien. Als dit herhaaldelijk gebeurt en de scheidsrechter van oordeel is dat dit met opzet gedaan wordt om de tegenstrever te hinderen, geeft hij de vrager een waarschuwing. Conform met artikel 4 punt 6 en artikel 4 punt 7.

5. De tegenstrever of tweede scheidsrechter zelfs als deze dienst doet als schrijver, kunnen tussenkomen als de scheidsrechter zich vergist in de volgende gevallen:
   i. de speler speelt met de verkeerde bal
   ii. een foutieve aankondiging m.b.t. tot de ligging van de ballen in de afgebakende zones
   iii. een vergissing in het optellen van de punten

Deze tussenkomst zal discreet gebeuren, zonder de andere partijen te storen.

Tussenkomst tweede scheidsrechter: ENKEL EN ALLEEN DE SCHEIDSRECHTER AAN TAFEL BESLIST. Tussenkomst, ongevraagd door de scheidsrechter, van om het even welke persoon is verboden.
De scheidsrechter kan zijn collega of de wedstrijdleiding raadplegen enkel wanneer betreffende de gaande reglementen.

6. Indien de scheidsrechter ten onrechte een punt heeft toegekend, mag hij op zijn beslissing terug komen, voor zolang de partij niet werd verder gespeeld.

7. Wanneer een speler een fout begaat en toch verder speelt, voor dat de scheidsrechter de tijd krijgt om de aankondiging te doen, en dusdanig niet kan verhinderen om verder te spelen, zal de scheidsrechter ingrijpen en de beurt over laten aan de tegenstrever. De scheidsrechter plaatst de ballen zo dicht mogelijk op de positie waar zij zich bevonden op het ogenblik van de fout of naar gelang van eventuele particuliere regels van de verschillende spelsoorten.

8. Indien tijdens een reeks de scheidsrechter vast stelt dat de speler met de verkeerde bal speelt, gaat de beurt onmiddellijk over en de ballen blijven op de (op dit ogenblik) ingenomen plaatsen – of worden geplaatst volgens de regels van de verschillende disciplines. De tegenstrever herneemt de bal voorzien in de reglementen. Het aantal punten, gemaakt tijdens de reeks vóór de vaststelling van de overtreding, wordt behouden door de in fout gaande speler.

9. In uitzonderlijke gevallen, niet voorzien in deze reglementen worden toevertrouwd aan de beoordeling van de scheidsrechter. In dit geval, wordt een verklaring van deze beslissing op het matchblad geschreven.

10. *Schrijver is degene die door de wedstrijdleiding is aangewezen om het wedstrijdblad in te vullen, onder geen enkel voorwendsel mag hij zich met de arbitrage inlaten. De scheidsrechter van de wedstrijd mag als enige verantwoordelijke zich bij de schrijver vergewissen van de juistheid van het wedstrijdblad.*

Artikel 11. AANKONDIGINGEN VAN DE SCHEIDSRECHTER

1. De scheidsrechter zal alle voorgeschreven aankondigingen doen in duidelijk hoorbare stem. De scheidsrechter telt de punten luidop, verstaanbaar voor de schrijver en de tegenstrever zonder echter de speler te storen.

2. Voor internationale competities moet de scheidsrechter alle aankondigen doen in de Franse taal en het tellen in een van de officiële talen van de CEB. (Frans, Duits of Engels). Voor nationale competities, telt de scheidsrechter de punten in zijn eigen taal maar kondigt alle fouten aan in de Franse taal. De scheidsrechter moet de Franse taal gebruiken bij de voorziene aankondigingen van de CEB en dit reglement.

   Opgelet: ***Wanneer de speler zijn eerste punt mist, kondigt de scheidsrechter de naam van de speler gevolgd, doch slecht één maal "zero" aan.***
   (een dragende klank en verstaanbaar voor iedereen)

3. De scheidsrechter waarschuwt de speler wanneer deze nog *"pour cinq", "pour quatre", "pour trois", "pour deux", "pour un"*. In drie banden zal de scheidsrechter enkel de drie laatste punten aankondigen. Wanneer de speler terug aan de beurt komt wordt deze aankondiging niet herhaald.

   In de Belgische kampioenschappen aanvaardt men deze laatste punten aan te kondigen in het Nederlands: *"nog vijf ", "nog vier ", "nog drie ", "nog twee ", "nog een "*

4. Het laatste punt wordt aangekondigd als "Point de match/set". Voor Belgische kampioenschappen kan " matchpunt " " setpunt " gebruikt worden.

5. Bij het overgaan van de beurt, voor fout, einde van de set of de partij, kondigt de scheidsrechter de naam van de speler, gevolgd door de goedgekeurde punten van de speler (ook zero points). De schrijver (in principe de tweede scheidsrechter) geeft zichtbaar de ontvangst aan.

6. Wanneer de scheidsrechter meerdere aankondigingen moet doen zal hij volgende volgorde toepassen:
   a. Het aantal gemaakte punten
   b. De aankondiging "pour….."
   c. De positie van de ballen volgens de zones
   d. De positie van de ballen volgens de ankers
   e. Als de speelbal vast ligt tegen een andere bal of de band "contact avec…."

7. Een gebeurlijke fout moet steeds aangekondigd worden met **" FOUT ".** De scheidsrechter kondigt de aard van de fout aan wanneer hij dit nodig acht of wanneer de speler het hem vraagt.

8. De scheidsrechter moet het noteren van de punten en de beurten controleren evenals het matchblad. Op het aantekenbord zullen de beurten aangeduid worden telkens wanneer de speler welke de partij begon de beurt overlaat. In geval van onenigheid tussen aantekenbord en matchblad is het de scheidsrechter die de heuvel opklaart en beslist.

9. Wanneer de partij gespeeld wordt met beperkte beurten, zal de scheidsrechter, de laatste beurt, voor dat de speler aan tafel komt, verwittigen met "naam van de speler – dernière reprise".

10. Wanneer de beurt overgaat, kondigt de scheidsrechter de naam van de speler aan gevolgd door het aantal gemaakte punten. (eventueel zero).

    Opmerking :
    In moeilijke omstandigheden of bij wedstrijden met anderstaligen, kan de scheidsrechter eventueel de aankondiging doen als volgt:

    a. Het aantal gespeelde punten, de naam van de speler, herhalen van de gemaakte punten.
    b. Het aantal gespeelde punten in het Nederlands, de naam van de speler, herhalen van de gemaakte punten in de taal van de speler.

Artikel 12. KLACHTEN

1. Alle klachten over de toepassing van de reglementen zullen voorgelegd worden aan de scheidsrechter, op discrete manier, op het ogenblik dat de vergissing zich voordoet. Indien de scheidsrechter geen gevolg geeft aan de klacht, kan de speler zijn klacht opnieuw formuleren bij de directie van het tornooi, ten laatste vijftien minuten na het einde van de partij.

2. De directie van het tornooi, in samenwerking met de afgevaardigde van de CEB, of bij zijn afwezigheid, de voorzitter van de organisatorische federatie of zijn vervanger, is gehouden de dag zelf deze klacht te onderzoeken.Wordt de klacht gegrond bevonden en kan de vergissing aanleg geven aan de uitslag van de wedstrijd, wordt deze nietig verklaard en de directie van het tornooi zal de wedstrijd doen herspelen binnen de korst mogelijke tijd.

3. De sportdirecteur van de CEB zal ingelicht worden van elke klacht door het verslag op het matchblad.

Artikel 13. VRIJ SPEL (CEB5001)

Doel van deze discipline is zoveel mogelijk met de speelbal, volgens de regels, ballen 2 en 3 te raken. De verboden zones worden in acht genomen.

Artikel 14. KADERSPEL

1. Definitie (CEB6001)

   Het kaderspel geeft de mogelijkheid om met een of twee punten te spelen in een verboden zone, volgens de afmetingen en het aantal kaders.

   Kaders en ankers (CEB6002)

   a. Op het speelvlak worden, zo fijn mogelijk in wit of geel, rechthoekige kaders afgetekend. (zone d'interdiction)
   b. Op het einde van elke lijn tekent men overlappend symmetrisch bijkomende vierkanten waarvan een samenvalt met de binnenkant van de band. Deze vierkanten noemt men "ancres" (ankers)
   c. De voorschriften in hoofdstuk 4, zijn toepasbaar voor de lijnen van kader en kaders maar tevens voor de anker en ankers.

   Kader 47/1, 47/2 en 71/2 (CEB6003)

   a. Het speelvlak is verdeeld in kaders en ankers volgens de tekeningen op de schema's (C en D).
   b. Voor de disciplines 47/2 en 71/2 zijn de regels voor de verbodzones in artikel 4003 van toepassing. Voor de discipline 47/1 is de regel van artikel 4003.2b toepasbaar.

2. Mogelijke aankondigingen bij het kaderspel met ankerkader:

A CHEVAL:	Wordt aangekondigd wanneer het moeilijk zichtbaar is voor de speler en voor de tegenstrever of publiek dat de twee aanspeelballen in verschillende kaders liggen.
ENTRÉ:	Samenkomen van de aanspeelballen in een kader.
DEDANS:	Na een carambole gespeeld in "entré " positie en geen van de aanspeelballen het kader heeft verlaten.
ENTRÉ PARTOUT:	De aanspeelballen komen samen en in het kader en in het ankerkader.
A CHEVAL- ENTRÉ:	De aanspeelballen komen samen maar enkel in het ankerkader.
DEDANS- ENTRÉ:	De aanspeelballen liggen "dedans " in het kader en "entré" in het ankerkader.
ENTRÉ – DEDANS:	De aanspeelballen liggen "entré " in het kader en "dedans" in het ankerkader.
DEDANS-PARTOUT:	De aanspeelballen liggen "dedans " in het kader en het ankerkader.
A CHEVAL-DEDANS:	De aanspeelballen liggen enkel "dedans " in het ankerkader.
ENTRÉ - A CHEVAL:	De aanspeelballen liggen "entré " in het kader, maar "à cheval " in het ankerkader.
DEDANS-A CHEVAL:	De aanspeelballen liggen "dedans " in het kader en "à cheval " in het ankerkader.
A CHEVAL PARTOUT:	De aanspeelballen liggen "à cheval " in het kader en in het ankerkader.
RESTÉ DEDANS:	De speler heeft geen enkele van beide aanspeelballen uit een kader (fout) of ankerkader gestoten na de aankondiging "dedans ".

3. Mogelijke maar weinig voorkomende aankondigingen.

ENTRÉ DE PART ET D'AUTRE:	Aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. M.a.w.: entré in twee verschillende kaders.
DE TOUTES PARTS :	Zoals hierboven vermeld maar tevens in het ankerkader.

ENTRÉ DE PART ET D'AUTRE et A CHEVAL:	Aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. M.a.w.: entré in twee verschillende kaders maar à cheval met het ankerkader.
DEDANS – ENTRÉ – A CHEVAL:	Aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. Na een entree in de eerste kader maar liggen niet samen in het ankerkader.
ENTRÉ – DEDANS - A CHEVAL:	Aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. Na een entree in het tweede kader maar liggen niet samen in het ankerkader.
DEDANS - ENTRÉ - ENTRÉ:	Aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. Na een entré in het eerste kader maar komen samen in het ankerkader te liggen.
DEDANS- ENTRÉ – DEDANS:	Aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. Na een entré in het eerste kader en het ankerkader.
ENTRÉ DE PART ET D'AUTRE – DEDANS:	Aanspeelballen liggen beiden dwars op de kaderlijn. En dedans in het ankerkader.

Opmerking: In al deze gevallen zal de scheidsrechter met de vinger de kaders aanwijzen.

RENTRÉ : *Kan ook aangekondigd worden wanneer een van de aanspeelballen uit het kader rolt maar er door een ongekende reden (effect of vuiltje) terug in het kader komt.*

Artikel 15. BANDSPEL

1. Definitie (CEB7001)
   Bij het bandspel, moet de speelbal minimum een band raken voor hij de bal 3 raakt, indien niet is er fout en wordt aangekondigd als "pas de bande".

Artikel 16. DRIE BANDEN

1. Definitie (CEB8001)
   Bij het spel 3banden, zal de speelbal minimum drie maal een band of banden raken voor het raken van bal 3, zo niet is er fout "pas de bande"- "une bande" of "deux bandes".

2. Vastliggende en uitspringende ballen (CEB8002)
   a. Wanneer een of meerdere ballen uit het speelvlak springen zullen enkel deze ballen op acquit gelegd worden, als volgt:
      - rode bal, op het bovenacquit
      - speelbal, op het onderste middenacquit
      - derde bal (tegenstrevers) op het centrale acquit of middenpunt. (Schema F)
   b. Indien het toegewezen acquit van de bal bezet is of bedekt, zal de bal de acquit innemen van de bal die op zijn ingenomen plaats ligt.
   c. Indien de drie ballen uit het speeloppervlak springen, moeten zij geplaatst worden volgens punt a en niet zoals voor de opgangstoot.
   d. Wanneer de speelbal vast ligt op bal 2 of 3 of beiden, mag de speler verder spelen of, de scheidsrechter vragen de ballen op acquit te leggen identiek als de uit het biljart gesprongen ballen.

Artikel 17. ARTISTIEK BILJART

1. Definitie (CEB10001)
   Het doel van artistiek biljarten is caramboles te lukken, bij geplaatste ballen volgens specifieke regels.
   De speler heeft recht op drie pogingen voor het lukken van elk punt.
   Een coëfficiënt van punten wordt toegekend volgens de moeilijkheidsgraad van de carambole.

   Een specifiek reglement bepaald alle andere voorschriften.

Artikel 18. MULTIDISCIPLINES

1. Systeem van het spel (CEB11001)
   Elke discipline als onderdeel van de Pentatlon, Triatlon of Biatlon, zal gespeelde worden in een verschillende partij volgens de regels van de betrokken discipline.

2. Definitie individueel pentatlon (CEB11002)
   De Pentatlon bestaat uit vijf disciplines – Vrij – Kader 47/1 – Kader 71/2 – Band en 3banden.

3. Definitie individueel triatlon (CEB11003)
   De triatlon bevat drie disciplines Kader 71/2 – Band en 3band

4. Definitie individueel biatlon (CEB11004)
   De biatlon bevat twee disciplines de 5Kegels en 3banden

5. Spelorde van de partijen (CEB11005)
   Tijdens de competitie in multidisciplines wordt in volgende orde gespeeld.
   a. In Pentatlon: Vrij – Kader 47/1, Band, Kader 71/2 en 3banden
   b. In Triatlon: Band, Kader 71/2 en 3banden
   c. In Biatlon: 5Kegel en 3band – volgens de keuze van de winnaar bij het bandtrekken.

6. Definitie van het Europees Tornooi Polyatlon voor nationale ploegen (TEP) (CEB11006)
   a. Elke speler van een ploeg speelt slechts een discipline
   b. De regels zijn dezelfde als voor de individuele disciplines

Artikel 19. RANGORDE

1. Arbitre U.M.B.
   De Union Mondiale de Billard benoemt haar scheidsrechters op aanbeveling van de C.E.B. of een Nationale Federatie.
   Voor de K.B.B.B een totaal van drie en 1 in Artistiek Biljarten.
   Kandidaten mogen niet ouder zijn dan 55 jaar en hebben minimum 5 jaar ervaring als C.E.B. scheidsrechter.

2. Arbitre C.E.B.
   De **Confédération Européenne de Billard** duidt haar scheidsrechters aan op aanbeveling door de Federaties.
   Voor de K.B.B.B. een totaal van 15 scheidsrechters en 2 in Artistiek Biljarten.
   Kandidaten mogen niet ouder zijn dan 55 jaar en hebben minimum 5 jaar ervaring als nationaal scheidsrechter.

3. NATIONAAL Scheidsrechter
   De **Nationale Arbitrage Commissie** bepaalt het aantal Nationale en Gewestelijke Scheidsrechters. Zij kan lessen regelen op basis van de arbitrage- en sportreglementen.
   Zij zal theoretische examens uitschrijven en jaarlijks de praktische prestaties opvolgen.
   Kandidaten mogen niet ouder zijn dan 55 jaar en hebben minimum 3 jaar ervaring als gewestelijk scheidsrechter.

4. REGIONALE Scheidsrechter
Het **Gewest** organiseert theoretische lessen volgens de arbitrage- en sportreglementen voor de Gewestelijke kandidaten.
Het Gewest benoemt de officiële gewestelijke scheidsrechter, nadat de kandidaat geslaagd is voor het theoretische examen evenals voor de praktische proef.

5. DISTRICT Scheidsrechter
Het **District** kiest uit de kandidaat scheidsrechters bevoegde mensen voor de arbitrage.

Een scheidsrechter is verplicht in het bezit te zijn van een federale lidkaart.

Een scheidsrechter moet steeds bewijzen dat hij de arbitrage- en spelreglementen kent om ze in de praktijk op een sportieve en neutrale manier te doen naleven door de spelers in het beoefenen van de biljartsport

Artikel 20. UITTREKSEL SPORTREGLEMENTEN

De scheidsrechter zal de sportreglementen doen naleven, toch citeren wij de uitzonderlijke punten, welke bijzondere aandacht vragen van de scheidsrechter.

1. MATERIALEN
ELKE OPMERKING AANGAANDE HET MATERIAAL MOET GEMELD WORDEN AAN DE S.B. VOOR DE AANVANG VAN DE PARTIJ

Art. 2.5 Hulpstukken
Op klein biljart mogen er geen hulpstukken gebruikt worden, uitgezonderd op speciale aanvraag, die goedgekeurd dient te worden door de bevoegde gewestelijke commissie, en ieder sportjaar moet hernieuwd worden.

Art. 2.6 Hoeken
- Bij het vrijspel worden bepaalde zones afgebakend, waarin het scoren van punten op een bijzondere manier gereglementeerd is:
- klein biljart: 28,50 x 57 cm. (Verplicht bij alle klassen vrijspel).
- groot biljart: de grote hoek 35,5 x 71 cm (Verplicht bij alle klassen vrijspel)

Art. 2.7 Vrije zones rond het biljart
De verplichte vrije zone rond het biljart bedraagt 1,50 meter

2. SCHEIDSRECHTERS - AANTEKENAARS –WEDSTRIJDVERSLAG
Art. 3.3 Aaanduiding scheidsrechters
a) Voor alle nationale voorwedstrijden en nationale finales worden door de bevoegde scheidsrechterscommissie scheidsrechters aangeduid.

c) Voor alle andere wedstrijden is de sportleider of de bestuurder van de scheidsrechters van de club verantwoordelijk.

Art. 3.4 De schrijver
De schrijver is diegene die door de wedstrijdleiding aangewezen werd om het wedstrijdblad in te vullen. Onder géén enkel voorwendsel mag hij zich met de arbitrage inlaten.

Art. 3.5 Wedsrijdblad
- De spelers mogen het wedstrijdverslag “onder voorbehoud” ondertekenen, mits zij hiervan de reden vermelden op het wedstrijdblad, na de scheidsrechter in kennis gesteld te hebben van deze aantekening.

- Ook de scheidsrechter, de sportleiding en de verantwoordelijken van de K.B.B.B. mogen aanmerkingen noteren op het wedstrijdblad. In ieder geval moeten deze aanmerkingen door de bevoegde sportcommissie onderzocht en beoordeeld worden.

Art. 3.6 Ondertekening

- De speler is verplicht het wedstrijdverslag te ondertekenen na het einde van de wedstrijd.

- Als het wedstrijdverslag ondertekend is door de speler, gaat hij akkoord met dit wedstrijdverslag, er kunnen geen wijzigingen meer op aangebracht worden.

3. SPORTKLEDIJ

Art. 4-1 Ere -Hoofdklasse

Een deelnemer aan een officiële wedstrijd d.w.z. voorwedstrijden en finales van individuele kampioenschappen, moet optreden in een sportkledij zoals volgt:

a) Internationale wedstrijden: Sportkledij voorgeschreven door de C.E.B.

b) Nationale wedstrijden: Pull(*) met ronde hals, in egaal zwart of een egale kleur, lange mouwen, egaal hemd waarvan de boord over de pull gedragen moet worden, of: pull met V-hals in egaal zwart of een egale kleur, met lange mouwen, egaal hemd met das, zwarte broek, zwarte schoenen en zwarte sokken.

(*) In plaats van de pull mag ook de gilet (vest zonder mouwen, ondervest) met stropdas of strik gedragen worden, maar moet met de hemdsmouwen omlaag en geknoopt.

Art. 4-2 Excellentieklasse en Juniors.

Zelfde sportkledij als art. 4-1 maar donkere broek, donkere schoenen en donkere sokken zijn toegelaten.

Art. 4-3 Overige klassen

a) Heren: zelfde sportkledij als art. 4-2 maar:

- Een egaal hemd met lange mouwen, zonder pull of gilet, is toegestaan; Stropdas of strik is gewenst maar niet verplicht.
- Indien men geen stropdas of strik draagt, mag enkel het bovenste hemdsknopje open gelaten worden.
- De mouwen mogen maximaal 1/3 van de lengte van de onderarm opgeschoven worden.
- Een hemd met korte mouwen is verboden
- Broek, schoenen en sokken in donkere kleur zijn niet verplicht, maar aanbevolen en wenselijk voor de faam van onze sport.
- In alle gevallen is een onberispelijk voorkomen verplicht. Het is verboden een jeansbroek te dragen in nationale voorronden en of nationale finale.
- Het dragen van stadsschoenen is altijd verplicht.
- In competities ingericht op district en gewestelijk vlak is het dragen van deftige jeansbroeken toegelaten.

b) Dames:

Vest met mouwen of trui, witte blouse, zwarte rok en zwarte pantykousen of zwarte lange broek en zwarte schoenen.

c) Voor interclubs en tornooien:

EEN en dezelfde sportkledij voor al de spelers van dezelfde ploeg.

Art. 4-7 Bevoegdheid

- Alleen de sportbestuurder of plaatsvervanger, is bevoegd aangaande de sportkledij van de speler. De scheidsrechters mogen opmerkingen maken, en de bevoegde commissies inlichten over misbruiken.
- Nationale en gewestelijke bestuursleden, kunnen aan de wedstrijdleiding opmerkingen geven aangaande de sportkledij van de speler(s)
- *De scheidsrechter en de tegenstrever mogen opmerkingen over de kledij formuleren op het wedstrijdblad,* ***voor aanvang van de wedstrijd****.*

4. WEDSTRIJDEN

Art. 6-5

- -De spelers mogen niet roken wanneer zij aan de beurt zijn.
- Een pauze van 10 minuten kan, te bepalen door de scheidsrechter, toegestaan worden. Dit dient afgesproken te worden met de scheidsrechter, voor de aanvang van de wedstrijd.

Art. 6-6

- De speler moet vijftien minuten voor het voorziene uur van de wedstrijd gereed zijn om te spelen, op straffe van het recht te verliezen het spelmateriaal gedurende vijf minuten te mogen beproeven.

5. TIJDSBEPERKING – SCHAAKKLOK

Indien bij driebanden wordt gespeeld met tijdslimiet, zal de klok goed zichtbaar geplaatst worden voor de spelers en de scheidsrechter. Zodra de ballen stil liggen en de speler aan de beurt is, loopt de tijd. De klok duidt de volledige tijd aan en loopt naar 0. Na elke beurt wordt de tijd van de speler stil gelegd.

Bij de laatste tien seconden, zal de scheidsrechter "time" aankondigen aan de speler. Deze aankondiging kan vervangen worden door een geluidsignaal of visueel. Indien de speler niet gespeeld heeft binnen zijn tijdlimiet, komt de tegenstrever aan de beurt (aangekondigd als "pas joué" en de ballen worden op de aanvang acquit geplaatst. Elke speler heeft recht op een "time-out" per set. Hij moet dit duidelijk aan de scheidsrechter aangeven. Bij een wedstrijd zonder sets heeft hij recht op twee maal een "time-out". Een "time-out" bij driebanden heeft de speler recht op bijkomende 30 seconden.

Voor alle disciplines zonder tijdslimiet gelden volgende regels:

Indien de speler tijd nodig heeft om een positie in te schatten, of de speler de tijd rekt voor een andere reden, kan de scheidsrechter 15 seconden toestaan om een punt te spelen. Indien de speler niet heeft gespeeld binnen deze tijd gaat de beurt over (aankondiging "pas joué") de ballen blijven op hun plaats of worden bij aanvraag van de tegenstrever op de opgang acquit geplaatst.

Art. 19-1 Doel

Ten einde de tijdsduur van de wedstrijden te beperken, zowel ten behoeve van de inrichters, alsook, voor de aantrekkingskracht van het driebanden bij het publiek te vrijwaren, worden de wedstrijden die gespeeld worden in het kader van de nationale rankingtornooien die ingericht worden door de V.E.S. gespeeld met een tijdsbeperking, geregeld met een schaakklok.

Art. 19-2 Tijdsduur

- Iedere speler bekomt voor een wedstrijd 60 minuten speeltijd, inclusief de inspeeltijd.
- Voor een wedstrijd naar 30 punten wordt de totale tijd beperkt tot 45 minuten.

Art. 19-3 Inspelen

- Wie het eerst dient in te spelen kan bepaald worden via tossen (muntstuk) door de scheidsrechter.
- De tijdsklok wordt gebruikt vanaf het moment dat men begint in te spelen. De inspeeltijd bedraagt voor iedere speler maximum 5 minuten, door de scheidsrechters strikt te controleren.
- De scheidsrechter moet de speler verwittigen wanneer de laatste minuut ingaat.
- Op het ogenblik dat de tweede speler het inspelen beëindigt, wordt de klok stil gelegd.

Art. 19-4 Aanvang van de wedstrijd

- Wie de wedstrijd aanvangt, wordt slechts bepaald na het inspelen (via trekken naar band).
- Bij het trekken naar de band is de klok nog steeds niet opnieuw in werking,
- De klok wordt opnieuw gestart op het ogenblik dat de speler die de wedstrijd aanvangt zich naar de tafel begeeft voor de acquitstoot.
- Iedere speler bedient zelf de tijdsklok.
- Na zijn beurt stopt hij zijn kant van de klok, waarbij tegelijkertijd de klok van de tegenstrever in werking treedt.

Art. 19-5 Onderbreking

- Halverwege de wedstrijd zal een onderbreking van een drietal minuten toegepast worden, waarbij de klok aan beide kanten gestopt wordt.
- Deze onderbreking kan worden afgelast, mits overeenkomst tussen beide spelers.
- Buiten deze onderbreking mag de scheidsrechter een speler de toelating geven de zaal te verlaten, doch enkel en alleen wanneer **zijn** tijd loopt, dus in geen enkele geval wanneer de tijd van de tegenstrever loopt.

Art. 19-6 Voorrang

De speler die zijn beurt beëindigt, heeft absolute voorrang op zijn tegenstrever om zich naar zijn plaats te begeven, d.w.z. dat de speler die naar het biljart gaat zijn tegenstrever die zich naar de klok begeeft op generlei wijze mag hinderen.

Art. 19-7 Stilleggen klok

Als een speler zijn tijdsklok heeft stilgelegd, en het punt wordt nadien, al dan niet met geluk toch nog gemaakt, dan wordt dat punt niet meer toegekend.
Met andere woorden, een speler die zijn klok stopt heeft dus zelf onherroepelijk beslist dat zijn beurt voorbij is.

6. ARTISTIEK

Art. 1 SPEELWIJZE

1.2 Een lijst over HOE de figuren WEL of Niet mogen gemaakt worden is tijdens elk tornooi bij de sportleiding en/of bij het V.A.S.-bestuur ter inzage beschikbaar.

Art. 3 KLEDIJ

3.1 De sportkledij is strikt voorgeschreven en verplicht voor ALLE deelnemers. Deze bestaat uit: zwarte broek, zwarte kousen, zwarte schoenen, wit hemd met strik of stropdas en vestje (gilet). In een ranking tornooi is het toegestaan de strik of stropdas uit te laten tot en met de derde seance. Tijdens de finale ronde is het dragen ervan verplicht.
3.2 In de linkerbovenhoek van het gilet moet de naam of kenteken van de club, waartoe de speler behoort, duidelijk zichtbaar zijn. (KBBB badge is toegelaten).
3.3 De mouwen zijn naar beneden.
3.4 Echter het spelen van de figuren 14 en 44 is het de speler toegelaten om zijn mouwen op te rollen, maar deze moeten weer naar beneden als hij de figuur beëindigd heeft.
3.5 Tevens is het de speler toegelaten om voor de “kopstoten” een trui aan te doen. Ook deze moet weer uit gedaan worden als de speler de figuur beëindigd heeft.

Art. 13 INSPELEN

13.1 Elke speler heeft het recht om in te spelen vóór aanvang van:

-eerste seance	(fig. 1 tot 30 of 1 tot 20)	3 minuten
-tweede seance	(fig. 31 tot 50 of fig. 21 tot 50)	1 minuut
-derde seance	(fig.51 tot 60)	1 minuut

Art. 19 ARITRAGE EN UURROOSERS OP BELGISCHE KAMPIOENSCHAPPEN

Dit is voor de Nationale Scheidsrechterscommissie en de Nationale Sportcommissie.

Art. 20 GESCHILLEN

Alle geschillen die zich eventueel voordoen gedurende een wedstrijd en die geen deel uitmaken van dit reglement worden door de sportleiding opgelost.

Art. 21 ARBITRAGE

21.1 De arbitrage der poules, gedurende de eerste 50 figuren, wordt verzorgd door de spelers zelf.
21.2 De laatste 20 figuren, zal er iemand worden aangeduid.
21.3 De speler zelf is verantwoordelijk voor de juiste plaatsing van de ballen.
21.4 Op de nationale finales worden de scheidsrechters aangeduid voor alle wedstrijden.

Art. 23 SANCTIES

23.1 Een speler die zich bij gelijk welke seance te laat aanmeldt, wordt geschorst voor de set die op dat moment in zijn poule gespeeld wordt.

23.2 Een speler die dronken aan de tafel verschijnt, wordt uitgesloten voor het ganse tornooi.